

Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić, Koška

U jedanaestom broju možete pročitati:

GLAZBENICI ROĐENI U LISTOPADU

- ✓ *Giussepe Verdi*
- ✓ *Niccolo Paganini*
- ✓ *Zdenko Runjić*

IN MEMORIAM

- ✓ *Vladimir Ruždjak*

ZANIMLJIVOSTI

- ✓ *Otvorena zgrada opere u Sydneyu*

Glazbenici rođeni u listopadu:

Preporuka za slušanje!

- *Giuseppe Verdi: Va, pensiero (Zbor Židova iz Nabucca)*

Giuseppe Verdi

Giuseppe Fortunino Francesco Verdi poznati je talijanski skladatelj. Rođen je 10. listopada 1813., a umro je 27. siječnja 1901. godine.

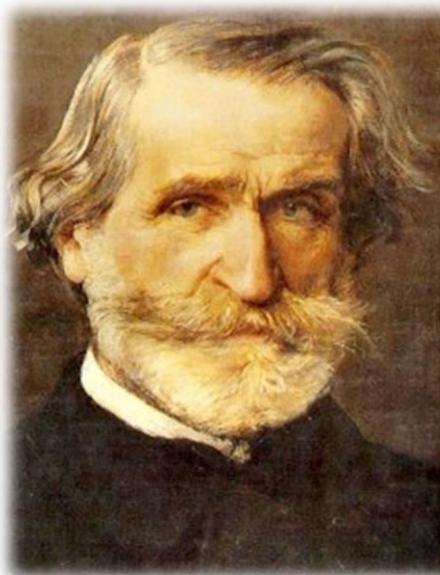
Svoju glazbenu djelatnost počeo je kao pijanist, skladatelj i dirigent mjesnog Filharmonijskog društva u Bussetu. Studirao je u Milatu.

Nastrojao je uskladiti tradicionalnu talijansku "muzičku operu" s dramskim tekstom te pridaje sve veću važnost literarnoj vrijednosti libreta. Vrhunac dostiže operama "Rigoletto", "Trubadur" i "Travijata". Za ruskoga cara napisao je operu "Moć subbine", a premijeri u St. Peterburgu 1862. prisustvovao je i sam car.

Drugi vrhunac dostigao je 1871. operom Aida. Premijera opere Aida izvedena je 1871. u Kairu, u povodu otvaranja Sueskog kanala. U sedamdeset trećoj godini 1887. skladao je Otella, a Falstaffa u osamdesetoj. S Verdijevih 28. opera talijanska romantička opera dosegala je vrhunac.

Verdi je imao dva sretna braka. Prva njegova supruga, Margherita Barezzi njihovo dvoje djece umrli su u razmaku od dvije godine. Iako mu je bilo teško zbog gubitka, nije prestao skladati. Druga supruga bila mu je opera pjevačica, sopranistica Giuseppina Streponi.

"I adore art... when I am alone with my notes, my heart pounds and the tears stream from my eyes, and my emotion and my joys are too much to bear."

Giuseppe Verdi

Preporuka za slušanje!

- Niccolo Paganini: La campanella, Capriccio u a-molu

Niccolo Paganini

Niccolo Paganini rođen je 27. listopada 1782. Bio je poznati violinist i skladatelj.

Karijeru je započeo 1793. u Italiji gdje je oko 1813. već glasovit. Od 1828. do 1834. je na vrhuncu slave, održava koncerte po glavnim europskim glazbenim središtima izazivajući svojim virtuozitetom, temperametnim sviranjem i magičnom pojavi oduševljenje publike.

Iskonski nadaren, fanatički predan svojemu umijeću, poznavajući uz to bit svoga instrumenta, Paganini je najveći violinist virtuoz svih vremena.

Svojim načinom sviranja znatno je utjecao na stil violinske glazbe, a obogatio je i tehniku (sviranje na jednoj žici, kromatski glisando, pizzicato lijevom rukom itd.)

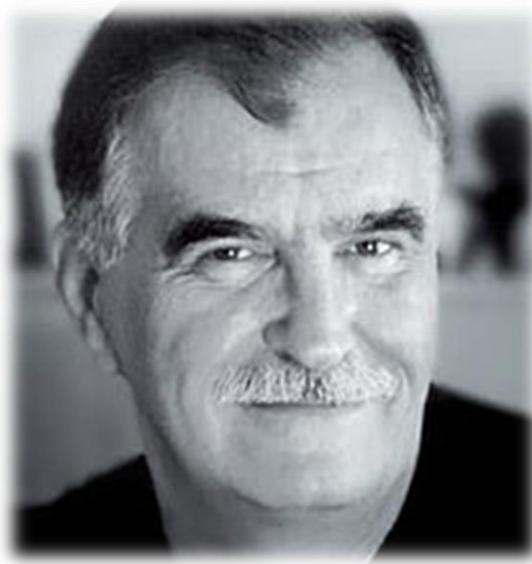
✓ *Paganinijeva violina iz 1720., izložena prije aukcije 2005. g. Početna cijena bila je pola milijuna funti!*

Skladao je pretežno bravuzna dijela za solo violinu ili uz orkestar, komornu glazbu (sonate za violinu i gitaru) i kompozicije za gitaru (odlično je svirao i taj instrument). Oponašao se i njegov način sviranja, a i odijevanja, pa su bečki izlozi bili puni robe "a la Paganini".

Car mu je dodijelio i titulu dvorskog virtuoza. Oko njegovog imena nizale su se brojne legende. Znatno je utjecao na stil glazbe romantizma, a najznačajniji su njegovi violinski koncerti i 24 Capriccia za solo violinu.

Paganini je za života postao legendarna ličnost i ostao jedinstvena pojava u povijesti glazbe. Umro je od tuberkuloze 27. svibnja 1840. godine u Nici.

Preporuka za slušanje!

- *Oliver Dragojević:
Galeb i ja*

Zdenko Runjić

26. 10. 1942.-27.10.2004.

Bio je jedan od najvećih hrvatskih skladatelja zabavne glazbe 20 stoljeća. Službeno ne posjeduje glazbeno obrazovanje.

Godine 1993. osniva i vlastiti glazbeni festival Melodije hrvatskog Jadrana.

Njegove melodije svih ovih godina pjevao je odabrani krug pjevača. Najznačajniji su: Oliver Dragojević, Tereza Kesovija, Mišo Kovač, Josipa Lisac, Ibrica Jusić, Goran Karan, Novi fosili, Magazin, i drugi.

Najveću suradnju ostvario je s Oliverom Dragojevićem za kojega je napisao nešto manje od 200 pjesama.

✓ *Njemu u čast, svake godine se održavaju Runjićeve večeri!*

✓ *Njegove najpoznatije pjesme su:*

- "Galeb i ja",
- "Skalinada",
- "Sunčane fontane",
- "Rusticana",
- "Dalmatinko",
- "Oprosti mi, pape",
- "Vjeruj u ljubav",
- "Poeta",
- "Malinkonija",
- "Četiri staduna",
- "Lastavica",
- "Jubin te, jubin",
- "Potraži me u predgrađu",
- "Kapetane moj",
- "Oluja",
- "Diridonda",
- "Nadalina",
- "Piva klapa ispo' volta",
- "Prozor kraj đardina",
- "Vagabundo" i druge....

Njegove su pjesme svojom mediteranskom melodioznošću i dalmatinskim temperamentom obilježile čitave generacije.

- ✓ *Runjićeva pjesma "Galeb i ja" smatra se najljepšom pjesmom Splitskog festivala i jednom od najboljih kod nas, a njegova "Skalinada" postala je neslužbena himna cijele Dalmacije.*

Skalinada

*Mirno spavaj dušo moja
noć je 'ladna zvizda tvoja
sjaja nima.

Na sto vrata ja san kuca
tople riči, mrvu srca
nigdi nima!*

*Pismo mala reci svima
moj je život pusta stina
mira nima.

Miljun basi ja san proša
sad se pitan di san doša
sriće nima!*

*Skalinada, skalinada
tu se penje, tu se pada
to je sudba, to je nada
skalinada!*

*Skalinada, skalinada
svaki korak, jedna skala
svaka skala, jedna nada
skalinada!*

*Sudbo moja 'ol ne vidiš
na toj stazi di me vodiš
sunca nima.

U đardinu od života
još mi samo pisma osta
cvića nima!*

*Kad zajeca mandolina
sve će skončat čašon vina
nek me nima.

Kraj fontane sklopit oči
ona tuđu sriću toči
moje nima!*

In memoriam:

Preporuka za slušanje!

- *Vladimir Ruždjak: Fala*

Vladimir Ruždjak

Vladimir Ruždjak rođen je 21. rujna 1922. u Zagrebu. Odrastao je također u Zagrebu. On je bio operni pjevač (bariton), redatelj, glazbeni pedagog i skladatelj.

Svoju četrdesetogodišnju karijeru s više od 2500 nastupa dijelio je između Zagreba i Hamburga, gdje je u stalnom angažmanu bio od 1954. do 1972. i dobio naslov komornog pjevača. U Zagrebačkoj se operi isticao kao pjevač belkanta. Debitirao je još kao student 1946. u naslovnim ulozi čuvene produkcije Muzičke akademije Puccinijeva Giannija Schicchija. Nepunu godinu poslije već je kao solist Zagrebačke opere pjevao Rigoletta.

Njegov lijep ujednačen baršunasti glas, istančan osjećaj za frazu, muzikalnost, uzorna dikcija, primjerno tumačenje teksta, izvrsna pjevačka tehnika, visoka glazbena i opća kultura izgradili su ga u jednu od najvažnijih ličnosti nakon Drugoga svjetskoga rata u Hrvatskoj.

Dolaskom u Hamburg i radom s glasovitim redateljem Walterom Felsensteinom proširio je svoja umjetnička zanimanja pa se počeo baviti opernom režijom.

Od 1962. do 1964. nastupao je u Metropolitanu.

Prvi je u Londonu pjevao baritonsku dionicu u Ratnom rekvijemu Benjamina Brittena pod ravnanjem autora. Bio je vrhunski interpret koncertne popijevke, a djelovao je i kao operni redatelj te skladatelj. Bio je član Hrvatskog društva skladatelja.

Dobio je nagrade i priznanja, a neke od njih su:

1963. – Nagrada Vladimir Nazor (godišnja)

1968. – Nagrada Milka Trnina.

Umro je 9. listopada 1987. u Zagrebu.

Otvorena zgrada opere u Sydneyu

Sydneyjska opera (eng. *Sydney Opera House*) je jedna od najpoznatijih građevina u Sydneyu (Australija), ali i svijetu. Zbog toga je 28. lipnja 2007. godine uvrštena na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Australiji i Oceaniji.

Zgradu opere izgradio je od 1959. do 1973. danski arhitekt Jorn Utzon. Sydneyjska opera nalazi se blizu Sydneyjskoga lučkoga mosta, te zajedno s njim i okolicom daje jednu prekrasnu sliku.

Jedna je od najzaposlenijih koncertnih dvorana na svijetu s više od 1 500 izvedbi i više od 1,2 milijuna posjetitelja svake godine. U njoj djeluje više institucija kao što su: Australijska opera, Australijski balet, Sydneyjsko Kazalište i Sydneyjski simfonijski orkestar. Ona je također i jedna od najvećih turističkih atrakcija u Australiji s više od 7 milijuna posjetitelja godišnje od kojih oko 300.000 obavi detaljan obilazak s vodičem.

Sydneyjska opera je svečano otvorena 20. listopada 1973. godine, deset godina nakon izvornog roka. Otvorila ju je kraljica Elizabeta II. Otvaranje, koje je praćeno vatrometom i izvođenjem Beethovenove Devete simfonije su uživo prenosili razni mediji.

Sydney opera je izgrađena u ekspresionističkom, modernom umjetničkom stilu, sa nekoliko prethodno napravljenih velikih betonskih školjaka koje su formirale krov te opere. Opera pokriva 18.000 kvadratnih metara (1,8 hektara) zemlje. Također je dugačka 183 i široka 120 metara. Sydney opera leži na 580 postavljenih stupova koji su postavljeni na 25 metara ispod površine mora.

Opskrbljuje se strujom čija je potrošnja jednaka potrošnji grada od 25 000 stanovnika. Krov opere je prekriven sa 1 056 milijuna blistavo bijelih i krem-bijelih švedskih pločica, koje se povremeno održavaju i zamjenjuju.

- ✓ *Sydneyku Operu čine pet kazališnih dvorana, pet studija namijenjenih za izvođenje proba, dvije glavne dvorane, četiri restorana, šest barova kao i mnogobrojne prodavnice suvenira.*

Iz raznih internetskih izvora, glazbene novine uredile su:

- *Ena Pavlović*
- *Laura Miletić*
- *Patricija Peša*
- *Viktorija Kovačević*
- *Prof. Katarina Josipović*

*Glazba izražava ono što se ne
može reći, a o čemu je
nemoguće šutjeti.*

Victor Hugo

